

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การวิจัยประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

ปรีชา สุกใส

พ.ศ. ๒๕๔๕

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบท และการพัฒนาชุมชนก็เป็นแนวทางเลือกอันสำคัญเพื่อให้กระบวนการของการพัฒนาชุมชนทำงานอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ วิทยาลัยครูนิบูลสงคราม พิษณุโลก ได้ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนขึ้นเป็นครั้งแรกของกรมการฝึกหัดครู กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๕ และสำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิตวิชาเอกการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ และได้ผลิตบัณฑิตสาขานี้มาตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๙ อย่างต่อเนื่อง เป็นบัณฑิตโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนสาขาศิลปศาสตร์

การวิจัยประเมินผลนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนของวิทยาลัยครูนิบูลสงคราม พิษณุโลก ทั้งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต จะทำให้ทราบถึงการนำความรู้ความสามารถไปในปฏิบัติงาน และหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสังคมไทย อันจะนำไปสู่การผลิตบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

(ผศ. ปรีชา สุกใส)

สารบัญเรื่อง

บทที่ ๑	หน้า	หน้า
๑.๑	ความเป็นมาของการวิจัย	๑
๑.๒	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓	ขอบเขตของการวิจัย	๒
๑.๔	ประโยชน์ของการวิจัย	๓
๑.๕	เครื่องมือในการวิจัย	๓
๑.๖	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	๗
บทที่ ๒	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	๘
๒.๑	งานวิจัยภายในประเทศ	๘
๒.๒	งานวิจัยต่างประเทศ	๑๒
บทที่ ๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๕
๓.๑	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	๑๕
๓.๒	ผลการประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน	๒๒
บทที่ ๔	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	๓๒
๔.๑	สรุปสาระสำคัญและผลของการวิจัย	๓๓
๔.๒	อภิปรายผล	๓๔
๔.๓	ข้อเสนอแนะ	๓๕
บรรณานุกรม		

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ แสดงอายุของนักศึกษา	๑๕
๓.๒ แสดงประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา	๑๖
๓.๓ แสดงจังหวัดที่นักศึกษาทำงานอยู่	๑๗
๓.๔ แสดงสถานภาพการสมรสของนักศึกษา	๑๘
๓.๕ แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงานของนักศึกษา	๑๘
๓.๖ แสดงลักษณะอาชีพของนักศึกษา	๑๙
๓.๗ แสดงสังกัดหน่วยงานของนักศึกษาที่เป็นข้าราชการพลเรือน	๒๐
๓.๘ แสดงหน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นผู้บังคับบัญชาของนักศึกษา	๒๑
๓.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของ ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับสมรรถภาพ การปฏิบัติงานของนักศึกษา	๒๒
๓.๑๐ แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของ คณาจารย์ใน โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน	๒๖
๓.๑๑ แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ของนักศึกษา	๒๘
๓.๑๒ แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอน ใน โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ของนักศึกษา	๓๐

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องการวิจัยประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนของวิทยาลัยครูนิบลสงคราม พิษณุโลก ได้ทำกับบุคคล ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน จำนวน ๑๖๐ คน และผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาจำนวน ๑๒๐ คน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถาม ๒ ฉบับ ฉบับแรกให้ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาดูเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษา ฉบับที่สอง เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็นต่อการสอนของคณาจารย์ ความคิดเห็นต่อวิชาที่เปิดสอน และวิชาที่ไม่เปิดสอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อายุของนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๕ ปี มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๐-๑๕ ปี ส่วนใหญ่ทำงานในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และสุโขทัย นักศึกษาเป็นโสดมากกว่าสมรส ส่วนใหญ่ทำงานในเขตชนบท และเป็นข้าราชการครูและข้าราชการพลเรือน

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษาอยู่ในระดับดีจากอันดับ ๑-๑๐ ประกอบด้วย ความกระตือรือร้น ความร่วมมือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ความเหมาะสมในการแต่งกาย การเสียสละเพื่อส่วนรวม ความยุติธรรม การแสดงกิริยาท่าทาง ความตั้งใจในการทำงาน การให้ความเคารพผู้อาวุโส

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับดี จากอันดับ ๑-๑๐ ประกอบด้วย ความตั้งใจในการสอน บุคลิกภาพของอาจารย์ การเป็นตัวอย่างที่ดี การตรงต่อเวลา การให้ความยุติธรรม การใช้เอกสารตำราในการสอน การสอนทักษะการทำงาน การสร้างความสนใจ การวัดผลประเมินผล และการส่งเสริมการแสดงออก

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรายวิชาที่เปิดสอนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาอยู่ในระดับดี เรียงจากอันดับ ๑-๕ มีดังนี้ วิชามนุษยวิทยาประยุกต์ในงานพัฒนาชุมชน วิชาการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและแนวทางการพัฒนา วิชาการพัฒนาเยาวชน วิชาสัมมนาปัญหาการพัฒนาชุมชน ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอน และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาอยู่ในระดับดี เรียงจากอันดับ ๑-๕ มีดังนี้ วิชาการจัดการฝึกอบรมและสัมมนา วิชาการวางแผนพัฒนาชุมชน วิชาการพัฒนาสังคม วิชามานุษยวิทยาเบื้องต้น และวิชาวิวัฒนาการของมนุษยชาติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษา โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน วิทยาลัยครูนิบลสงคราม พิษณุโลก อยู่ในระดับดีทุกด้าน อันเกิดจากการจัดกระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถภาพและคุณภาพสูง คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของบัณฑิตคือความกระตือรือร้นและความร่วมมือในการทำงาน พฤติกรรมการสอนที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากต่อคณาจารย์ ได้แก่ ความตั้งใจในการสอน บุคลิกภาพของอาจารย์ และการเป็นตัวอย่างที่ดี

รายวิชาที่เปิดสอนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมาก ได้แก่วิชามานุษยวิทยาประยุกต์ใน
งานพัฒนาชุมชน ส่วนรายวิชาที่ไม่เปิดสอน และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมาก ได้แก่
วิชาการจัดการฝึกอบรมและสัมมนา

ABSTRACT

THIS RESEARCH WAS TO EVALUATE THE STUDENTS OF COMMUNITY DEVELOPMENT PROGRAMME OF PIBULSONGKRAM TEACHERS' COLLEGE, PITSANULOK. THE SAMPLES WERE 2 GROUPS OF PEOPLE : 160 GRADUATES OF THE PROGRAMME AND 120 PEOPLE WHO ARE THEIR IMMEDIATE SUPERIORS. BOTH GROUPS WERE GIVEN TWO SETS OF QUESTIONAIRES, THAT IS, "THE EFFICIENCY OF THE GRADUATE PERFORMANCE TEST" TO THE IMMEDIATE SUPERIOR AND "PERSONAL DATA : OPINIONS ON TEACHERS' TEACHING AND COURSES TAUGHT AND UNTOUGHT TO THE GRADUATES. THE STATISTICAL ANALYSIS USED IN THIS STUDY ARE THE PERCENTAGE, MEAN AND STANDARD DEVIATION. THE GRADUATES ARE ABOUT 30-40 YEARS OF AGE WITH 10-14 YEARS WORKLY EXPERIENCE. THEY LIVE IN PITSANULIK, SUKHOTHAI AND PHICHIT AND MOST OF THEM ARE NOT MARRIED AND WORK IN THE RURAL AREARS. THEY ARE TEACHERS AND CIVIL SERVANTS.

THE IMMEDIATE SUPERIORS' OPINIONS ON THE EFFICIENCY OF THE GRADUATES' PERFORMANCE WERE QUITE GOOD RATING FROM 1-10 ; NAMELY ; EAGERNESS, CO-OPERATION, CREATIVENESS, SELF-PROBLEM SOLUTION, APPROPRIATENESS OF DRESSING, DEDICATION TO GROUP, JUSTICE, ACTING, WORKING DETERMINATION AND SENIORITY RESPECT.

THE GRADUATES' OPINIONS ON TEACHERS' TEACHING BEHAVIOR WERE QUITE GOOD RATING FROM 1-10 ; NAMELY, TEACHING APPREHENSIVENESS. TEACHERS' PERSONALITY, GOOD MODELS, PUNCTUALITY, JUSTICE, TEACHING TEXT, WORKING SKILL TEACHING, INTEREST AROUSING, MEASUREMENT AND EVALUATION AND ACTING PROMOTION.

THE GRADUATES' OPINIONS ON COURSES TAUGHT AND EFFECTIVENESS OF THEIR WORKING PERFORMANCE WERE SATISFIED RANKING FROM 1-5 ; THEY WERE APPLIED ANTHROPOLOGY IN COMMUNITY DEVELOPMENT, ANALYSIS AND SOLUTION OF COMMUNITY DEVELOPMENT, JUVENILE DEVELOPMENT, SEMINAR ON PROBLEMS IN COMMUNITY DEVELOPMENT AND GROUP AND INTERPERSONAL COMPETENCE. MOREOVER, THE GRADUATES' OPINIONS ON COURSES UNTAUGHT AND EFFECTIVENESS TO THEIR WORKING PERFORMANCE

WERE SATISFIED RANGING FROM 1-5 ; THEY WERE SEMINAR AND WORKSHOP, COMMUNITY DEVELOPMENT PLANNING, SOCIAL DEVELOPMENT, INTRODUCTION TO ANTHROPOLOGY AND HUMAN EVOLUTION RESPECTIVELY.

THE RESULT OF THE RESEARCH ON THE EFFICIENCY OF THE GRADUATES' PERFORMANCE OF PIBULSONGKRAM PITSANULOK WAS GOOD DUE TO THE EFFECTIVE AND QUALIFIED GRADUATE PRODUCTION PROCESS. THE GOOD POINTS OF GRADUATES WERE EAGERNESS AND CO-OPERATION. THE GOOD BEHAVIOR OF THE TEACHERS AFFECTED TO GRADUATES WERE TEACHERS' TEACHING APPREHENSIVENESS. PERSONALITY AND BEING GOOD MODELS. AND THE COURSES TAUGHT EFFECTIVELY TO GRADUATES' WORKING PERFORMANCE WERE APPLIED ANTHROPOLOGY IN COMMUNITY DEVELOPMENT AND FINALLY THE COURSES UNTAUGHT EFFECTIVELY TO THE GRADUATES' WORKING PERFORMANCE WAS SEMINAR AND WORKSHOP.

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของการวิจัย

พระราชบัญญัติวิทยาลัยครูพุทธศักราช ๒๕๑๘ กำหนดให้วิทยาลัยครูมีหน้าที่ในการพัฒนาสังคมในแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะหน้าที่ทางด้านการบริการการศึกษาแก่สถานศึกษาต่าง ๆ ทำให้มีการจัดทำโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อศป.) ขึ้น จุดมุ่งหมายสำคัญของการอบรมคือการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน และเพิ่มคุณวุฒิของครูประจำการให้สูงขึ้น วิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิชณุโลก ได้รับนักศึกษาตามโครงการดังกล่าวเข้าศึกษาครั้งแรกในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ในส่วนของการเปิดรับนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๕ และนักศึกษาได้เรียน สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

เมื่อสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของสังคมไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ทางสภาการฝึกหัดครูเห็นสมควรต้องมีการปรับปรุงวิธีดำเนินการในเรื่องการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาใหม่ จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗ กำหนดให้วิทยาลัยครูต้องรับหน้าที่ในการให้การศึกษาวิชาการสาขาต่าง ๆ แก่บุคคลทั่วไป ตามความต้องการของท้องถิ่นอีกด้วย ทำให้เกิดโครงการเฉพาะโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน สังคมศึกษาศาสตร์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิชณุโลก ได้เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตให้กับนักศึกษาตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการรุ่นที่ ๑ ขึ้น

ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๙ และสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา ๒๕๓๑ และเปิดวิชาเอกการพัฒนาชุมชนรุ่นที่ ๒ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สำหรับบุคลากรประจำการในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๐ และสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา ๒๕๓๒

ในส่วนของหลักสูตรวิชาเอกการพัฒนาชุมชนได้มีการปรับปรุงมาแล้วหลายครั้ง จากระบบเลขรหัส ๓ ตัว เป็นระบบเลขรหัส ๔ ตัว และระบบเลขรหัส ๗ ตัวตามลำดับ ประกอบกับรายวิชาตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตรโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนเปลี่ยนแปลงไปมาก หากได้มีการวิจัยประเมินผลนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนของวิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิชณุโลก ที่สำเร็จการศึกษาทั้งตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ และโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ทั้งหลักสูตรปริญญาครุศาสตร

บัณฑิตและหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต เพื่อที่จะได้ทราบถึงการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด และมีส่วนใดของหลักสูตรการเรียนการสอนที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคมไทย อันจะเป็นการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑ เพื่อศึกษาการนำความรู้ความสามารถจากการเรียนการสอนวิชาการพัฒนาชุมชนไปใช้ในการดำเนินงานการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่า ได้ใช้มากน้อยเพียงใด
- ๒ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษากับบุคคล ๒ กลุ่มคือ

- ๑ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนจากภาควิชาสังคมวิทยา คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในปีการศึกษา ๒๕๒๗ ๒๕๓๑ และ ๒๕๓๒ จำนวน ๑๘๐ คน ที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือตอนล่างทั้งหมด โดยผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างเพียง ๑๖๐ คน ดังนี้

กลุ่มนักศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปี ๒๕๒๗	๕๐	๔๕
ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปี ๒๕๓๑	๗๖	๗๐
ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปี ๒๕๓๒	๕๔	๔๕
รวม	๑๘๐	๑๖๐

๒ ผู้บังคับบัญชานักศึกษาตามข้อ ๑ ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๒๐ คน

๐ ประโยชน์ของการวิจัย

- ๑ ผลของการวิจัยจะช่วยให้ทราบสภาพจริงเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถของนักศึกษาที่จบหลักสูตรสาขาการพัฒนาร่วมชน ไปใช้ในการพัฒนาร่วมชนและประเทศชาติ
- ๒ ผลการวิจัยจะช่วยให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและสังคมไทย
- ๓ ผลการวิจัยจะช่วยประชาสัมพันธ์ผลงานของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

๑ เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจำนวน ๒ ฉบับคือ

- ๑ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิต โปรแกรมวิชาการพัฒนาร่วมชน โดยผู้ใช้นักศึกษาที่เป็นผู้บังคับบัญชาในระดับใกล้เคียงที่สุดของนักศึกษา เป็นผู้ตอบซึ่งแยกเป็นตัวแปรย่อย ๓๐ ตัวดังนี้

- ๑ ความรู้ทั่วไป
- ๒ ความรู้เฉพาะทาง
- ๓ ความรู้เกี่ยวกับแสวงหาความรู้
- ๔ ความตั้งใจในการทำงาน
- ๕ ความกระตือรือร้น
- ๖ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ๗ ความร่วมมือ
- ๘ ความเสียสละให้บุคคลอื่น
- ๙ ความอดทนอดกลั้น
- ๑๐ การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ๑๑ ความเหมาะสมในการแต่งกาย
- ๑๒ การแสดงกิริยาท่าทาง
- ๑๓ การแสดงท่วงทีวาจา
- ๑๔ การรู้จักนำ
- ๑๕ การรู้จักตาม
- ๑๖ การตัดสินใจด้วยตนเอง
- ๑๗ การมีมนุษยสัมพันธ์

- ๑๘ การประเมินตนเอง
- ๑๙ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๒๐ การให้ความเคารพผู้อื่น
- ๒๑ การเสียสละเพื่อส่วนรวม
- ๒๒ การอุทิศเวลาในการทำงาน
- ๒๓ ความซื่อสัตย์
- ๒๔ ความยุติธรรม
- ๒๕ การตรงต่อเวลา
- ๒๖ การรู้จักให้อภัย
- ๒๗ ความโอบอ้อมอารี
- ๒๘ การให้เกียรติผู้อื่น
- ๒๙ การรักษาสมบัติส่วนรวม
- ๓๐ การช่วยแก้ปัญหาให้ส่วนรวม

๒ แบบสอบถามที่ให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนเป็นผู้ตอบมี ๔ ส่วน ดังนี้

๒.๑ ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ประกอบด้วย ปีที่สำเร็จการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน สถานที่ทำงาน สถานภาพการสมรส อาชีพการงาน และหน่วยงานที่สังกัด

๒.๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของคณาจารย์ในโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนและภาควิชาสังคมวิทยา แยกเป็นตัวอย่างย่อย ๒๐ ตัว ดังนี้

- ๑ การเตรียมการสอน
- ๒ การสร้างความสนใจ
- ๓ การใช้สื่อการเรียนการสอน
- ๔ การเสนอความรู้ใหม่
- ๕ การใช้เอกสารตำราในการสอน
- ๖ การเอาใจใส่ผู้เรียน
- ๗ การยอมรับในตัวผู้เรียน
- ๘ ความปรารถนาดีต่อผู้เรียน
- ๙ บุคลิกภาพของอาจารย์
- ๑๐ การเป็นตัวอย่างที่ดี
- ๑๑ ความตั้งใจในการสอน
- ๑๒ การส่งเสริมการแสดงออก

- ๑๓ การให้ความยุติธรรม
- ๑๔ การแนะแนวความรู้
- ๑๕ การมีอารมณ์ขัน
- ๑๖ การตรงต่อเวลา
- ๑๗ การสอนทักษะการทำงาน
- ๑๘ ความรู้ในหลักสูตร-แผนการเรียน
- ๑๙ การช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียน
- ๒๐ การวัดผลประเมินผล

๒.๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่เปิดสอนในโปรแกรม วิชาการพัฒนาชุมชนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาประกอบด้วย ๒๐ ราย วิชาดังนี้

- ๑ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน
- ๒ กระบวนการพัฒนาชุมชน
- ๓ ชุมชนศึกษา
- ๔ ประชากรศึกษา
- ๕ ประชากรศึกษาประยุกต์ในงานพัฒนาชุมชน
- ๖ ภาวะความเป็นผู้นำ
- ๗ การพัฒนาความสามารถของบุคคลและกลุ่มชน
- ๘ การพัฒนาเยาวชน
- ๙ การบริหารงานพัฒนาชุมชน
- ๑๐ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในท้องถิ่น
- ๑๑ สังคมวิทยาการศึกษา
- ๑๒ สวัสดิการสังคม
- ๑๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น
- ๑๔ สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
- ๑๕ เทคนิคการให้การศึกษาแก่ชุมชน
- ๑๖ การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและแนวทางการพัฒนา
- ๑๗ การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบ
- ๑๘ มานุษยวิทยาประยุกต์ในการพัฒนาชุมชน
- ๑๙ สัมมนาปัญหาการพัฒนาชุมชน
- ๒๐ การพัฒนาชุมชน ๓ ภาคสนาม

๒.๔ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอนในโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาประกอบ ด้วย ๒๐ รายวิชาดังนี้

- ๑ การวางแผนพัฒนาชุมชน
- ๒ การจัดการฝึกอบรมและสัมมนา
- ๓ การพัฒนาสังคม
- ๔ มานุษยวิทยาเบื้องต้น
- ๕ สังคมวิทยาเบื้องต้น
- ๖ สังคมวิทยาชนบทและเมือง
- ๗ มานุษยวิทยาการแพทย์
- ๘ นวัตกรรมพฤติกรรมมนุษย์
- ๙ ปัญหาสังคม
- ๑๐ กลุ่มธุรกิจพื้นฐานกับการพัฒนาชุมชน
- ๑๑ สถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในท้องถิ่น
- ๑๒ สถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในเมือง
- ๑๓ การปฏิรูปที่ดินกับการพัฒนาชุมชน
- ๑๔ การส่งเคราะห์ชุมชน
- ๑๕ วิวัฒนาการของมนุษยชาติ
- ๑๖ หลักสังคมวิทยา
- ๑๗ ประเพณีประจำท้องถิ่น
- ๑๘ การปกครองท้องถิ่น
- ๑๙ การจัดองค์การท้องถิ่น
- ๒๐ จิตวิทยาชุมชน

แบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับ ได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต และที่เป็น นักศึกษามูลนิธิประจำการที่กำลังศึกษาอบรมอยู่ในโปรแกรมวิชาวิชาการพัฒนาชุมชนระดับปริญญาตรี รุ่นที่ ๔ ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๓๔ จำนวน ๓๐ คน และ ๕๐ คน ตามลำดับ

ได้นำผลการตอบแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่ามาวิเคราะห์หาค่าอำนาจ จำแนกรายข้อโดยใช้ t-test ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑ สัมภาษณ์รายชื่อและสถานที่ทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนในระดับปริญญาตรีสองปีหลังจากแผนกทะเบียนวัดผลของวิทยาลัยครูนิบลสังคราม นิชณุโลก

๒ ผู้วิจัยออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ใกล้ และเส้นทางคมนาคมสะดวก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ไกลได้ใช้วิธีส่งแบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับไปและกลับทางไปรษณีย์ การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มเดือนสิงหาคม ๒๕๓๕ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการกับแบบสอบถามที่ได้รับคืนดังต่อไปนี้

- ๑ คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อดำเนินการวิเคราะห์
- ๒ บันทึกค่าความถี่ แล้วหาค่าร้อยละสำหรับแบบสอบถามที่เป็นแบบสำรวจ
- ๓ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบสอบถาม
- ๔ เกณฑ์ในการแบ่งผลครั้งนี้

ค่าเฉลี่ย	๔.๕๐ - ๕.๐๐	หมายถึง	ระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๐ - ๔.๔๙	หมายถึง	ระดับดี
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๐ - ๓.๔๙	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๐ - ๒.๔๙	หมายถึง	ระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย	๑.๐๐ - ๑.๔๙	หมายถึง	ระดับต่ำมาก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

๒.๑ งานวิจัยภายในประเทศ

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษานั้น จากการศึกษาวิธีการวิจัยของผู้ที่ทำการวิจัยไว้พอสรุปได้ว่า มีวิธีการที่นิยมกันอยู่ ๒ แนวด้วยกัน คือ แนวแรก เป็นการศึกษาค้นคว้าโดยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา กับตัวผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาแบบนี้เป็นการวิจัยแบบกว้าง ๆ สอบถามความคิดเห็นในหลายเรื่อง เช่น ความรู้ความสามารถในการสอน ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป และบุคลิกภาพในการเป็นครู นอกจากนี้ยังสอบถามความคิดเห็นในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาด้วย

ส่วนการศึกษาวิจัยอีกแนวหนึ่งนั้น เป็นการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรเน้นหนักในรายวิชา โดยสอบถามความคิดเห็นเฉพาะตัวผู้สำเร็จการศึกษาเพียงด้านเดียว การติดตามผลแบบนี้ มุ่งที่จะวิเคราะห์หลักสูตรว่าแต่ละวิชาจะต้องปรับปรุงเนื้อหาอะไรอย่างไร จัดว่าเป็นการวิจัยที่แคบกว่าแบบแรก

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยประเมินผลอีกแนวหนึ่งที่ทำโดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานเพียงด้านเดียว เป็นการศึกษาที่แคบมักกระทำในระดับปริญญาตรี หรือหน่วยงานที่ต้องการทราบผลในบางจุดเท่านั้น และมีการวิจัยในแนวนี้ไม่มากนัก สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะเสนอผลการวิจัยในแบบที่สอง คือการส่งแบบสอบถามไปถามความคิดเห็นเฉพาะตัวผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำผลมาพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีผลการวิจัยที่น่าสนใจและมีผู้ศึกษาไว้ เช่น การวิจัยติดตามผลในระดับประถมศึกษา สุขนิจ กล่อมจันทร์ (สุนิจ กล่อมจันทร์, ๒๕๒๘:๒๖) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจในอาชีพแพทย์ พยาบาล และรับราชการ ไม่พบปัญหาด้านความประพฤติ และกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในทางบวกต่อโรงเรียนสาธิตฯ

การวิจัยประเมินผลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี วนิตา นิโลตม ม.ล. ดุ้ย ชมสาย และสวัสดี ประทุมราช (วนิตา นิโลตม ม.ล. ดุ้ย ชมสาย และสวัสดี ประทุมราช, ๒๕๐๕. ๑๐๑-๑๐๖) ได้ทำการสำรวจภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรีทางการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๙๗-๒๕๐๓ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา จำนวน ๑๑๓๙ ชุด ผลการวิจัย พบว่า บัณฑิต กค.บ. ส่วนมาก เตรียมการสอนและได้สอนวิชาที่ถนัด บัณฑิตส่วนมากศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง สำหรับวิชาที่ได้เรียนขณะศึกษาอยู่ บัณฑิตเห็นว่า

วิชาที่เกี่ยวกับวิธีสอนน้อยเกินไป ส่วนท่าทีของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต กศ.บ. นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า มีนิสัยดีเป็นที่พอใจ แต่ก็ควรปรับปรุงนิสัยบางประการ เช่น การประมาณค่าตนเองสูงเกินไป เป็นต้น

ส่วนการวิจัยที่กระทำเป็นโครงการใหญ่นั้น มีผู้วิจัยคณะหนึ่งอันมี สุพรรณ เฟื่องชัยและคณะ (นิรมล ไกรคุณาศัย จลวย กิณาวงศ์ ประถม ใจจิต ละเอียต จันทรภักดีวัฒน์ วินัย กลิ่นหอม สมพล กลิ่นนาค อุไรวรรณ ปัจมะวัต และสุพรรณ เฟื่องชัย, ๒๕๑๔) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๘-๒๕๑๑ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ โดยแบ่งกันวิจัยแต่ละภาคการศึกษาด้วยวิธีการส่งแบบสอบถามไปให้ครูใหญ่ประเมินผลและให้ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินค่าตนเอง เกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการศึกษา วิชาสามัญ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาเดิม ผลการวิจัยในแต่ละภาคมีสาระสำคัญคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากเห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีหรือค่อนข้างดี ดังตัวอย่างผลการวิจัยของ สุพรรณ เฟื่องชัย (สุพรรณ เฟื่องชัย, ๒๕๑๔: ๖๔-๗๓) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ. ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา ๔ ผลการวิจัย พบว่า ความเห็นของครูใหญ่ ผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา วิชาสามัญ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและแตกต่างกัน ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ได้รับการศึกษาอบรมจากสถานศึกษาฝึกหัดครูเกี่ยวกับวิชาสามัญและวิชาพิเศษอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนวิชาการศึกษา ได้รับการอบรมพอประมาณ

นอกจากนี้ยังมีคณะผู้วิจัยอีกคณะหนึ่ง อันมีสันติภาพ กองกาญจนะ และคณะ (มารศรี ผู้สกุล ธรรมบุญ เพชรยศ วรณี พุทธาวุฒิไกร และสันติภาพ กองกาญจนะ, ๒๕๑๕) ได้ทำการวิจัยประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษานักเทีต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๐-๒๕๑๒ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ โดยแบ่งการวิจัยออกเป็นภาคการศึกษา และวิธีการอื่น ๆ แนวเดียวกับการศึกษาของผู้วิจัยคณะแรก และผลการวิจัยก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาต่างก็มีความเห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา กศ.บ. อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี และก็เสนอให้มีการปรับปรุงการศึกษาในสถานศึกษาเดิมบ้างพอสมควร ดังตัวอย่างผลการวิจัยของสันติภาพ กองกาญจนะ (สันติภาพ กองกาญจนะ, ๒๕๑๕: ๑๖๓-๑๗๐) การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษา ๔, ๑๐, ๑๑ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินค่าตนเองอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ได้รับความรู้จากสถาบันเดิมเพียงพอ แต่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นหลังเห็นว่าความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนน้อยเกินไป ส่วนผู้บังคับบัญชาเห็นว่า

การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี

ส่วนผลการวิจัยที่ผู้วิจัยเป็นรายบุคคลนั้นมีผลการวิจัยที่สำคัญ ดังผลการวิจัยของ วิไลวรรณ เจริญพงษ์ (วิไลวรรณ เจริญพงษ์, ๒๕๑๕:๘๘-๙๐) ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต ครุศาสตร์ เพื่อจะศึกษาถึงคุณภาพของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ๖ ด้านคือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถพิเศษ วิธีสอน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพครู โดยส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ ได้สอนตรงตามสาขาวิชาเอกและวิชาโท ส่วนผลการวิจัยอื่น ๆ นั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับของผู้วิจัยคนอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ ทั้งผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตส่วนใหญ่พอใจผลการปฏิบัติงาน แต่มีข้อที่น่าสนใจว่า ทั้งผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตมีข้อที่ไม่พอใจคล้ายกันอยู่ประการหนึ่ง คือ ผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพานักเรียนไปทัศนศึกษาและการเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่นักเรียน นอกจากนี้ในด้านมนุษยสัมพันธ์และวิธีสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นอย่างน่าสนใจว่ามีบัณฑิตรุ่นที่ ๑๑ มีความพอใจมากที่สุดเป็นพิเศษกว่ารุ่นอื่น ๆ สุรีย ธรรมเลิศหล้า (สุรีย ธรรมเลิศหล้า, ๒๕๒๕:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลของบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา พบว่า การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาปรับปรุง

ที่กล่าวมาแล้วเป็นการประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และในระดับปริญญาตรี สำหรับการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีนั้น มีผู้วิจัยติดตามผลคือ ลลิตา กิตติประसार (ลลิตา กิตติประसार, ๒๕๑๘:๑๓๕-๑๔๖) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตและผู้สำเร็จประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษ์ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๐๘-๒๕๑๖ เพื่อศึกษาถึงตำแหน่งหน้าที่ และสภาพงานของผู้สำเร็จการศึกษาได้ใช้ความรู้ทางบรรณารักษ์มากน้อยเพียงใด ตลอดจนต้องการทราบความคิดเห็นและทัศนคติของผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้างที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จส่วนใหญ่พอใจในงานที่ทำอยู่ ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับห้องสมุด โดยมีผู้สำเร็จจำนวนร้อยละ ๘๒.๐๓ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของห้องสมุด สำหรับความเห็นของผู้บังคับบัญชา เห็นว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ส่วนการผลิตงานทางวิชาการนั้น ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับข้อเสนอของผู้บังคับบัญชาเห็นว่าควรเน้นการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของต่างประเทศให้มาก โดยเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษและปลูกฝังให้เป็นผู้รักในวิชาชีพให้ลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังให้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับการวิจัย และการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุดให้มากขึ้น ส่วนข้อเสนอของผู้สำเร็จการศึกษาเสนอว่าควรเพิ่มวิชาการทางด้านการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการซ่อมและการรักษาหนังสือ นอกจากนี้ยังให้สถาบันจัดบริการเกี่ยวกับข่าวสารหรือการติดต่อเพิ่มเติมในบางโอกาสอีกด้วย

ประเสริฐ ภูจันทิก (ประเสริฐ ภูจันทิก, ๒๕๒๗:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ระหว่างปี ๒๕๐๐-๒๕๑๕ พบว่า การประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ทัว ๆ ไป อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงในเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ยงยุทธ ชูจันทร์ (ยงยุทธ ชูจันทร์, ๒๕๒๘:๖๐) ซึ่งได้ติดตามผลผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษาระหว่างปีการศึกษา ๒๕๒๐-๒๕๒๖ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิพนธ์โลก พบว่า ความเห็นของมหาบัณฑิตในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

นอกจากนี้ วิวัฒน์ชัย อยู่ยืนยง (ยงยุทธ ชูจันทร์, ๒๕๒๘:๑๐ อ้างอิงมาจาก วิวัฒน์ชัย อยู่ยืนยง, ๒๕๒๑:๗๔) ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาโทปีการศึกษา ๒๕๑๘-๒๕๒๑ ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาส่งเสริมการเกษตร พบว่า นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษา ต่อสภาพการเรียนปานกลาง ต่อเพื่อนร่วมสาขาและอาจารย์ทั่วไปค่อนข้างดี

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม เมื่อทำสำเร็จไปขั้นตอนหนึ่งแล้ว การติดตามเพื่อประเมินผลงานในส่วนที่สำเร็จนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพื่อจะได้ทราบผลว่าเป็นอย่างไร การดำเนินงานการติดตามผลและประเมินผลด้านต่าง ๆ ของการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูประจำการในระหว่างที่ดำเนินการอยู่นั้น จะช่วยให้การดำเนินงานได้ผลดียิ่งขึ้น

กรมการฝึกหัดครู ได้ทำการวิจัยการติดตามผล บัณฑิตวิทยาลัยครูซึ่งสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๑-๒๕๒๒ ทั่วประเทศ จำนวน ๔,๐๕๒ คน สรุปผลได้ว่า

๑. การนำเอาความรู้ที่เรียนในวิทยาลัยไปใช้ในการสอนและการปรับปรุงตามที่ปฏิบัติ ในระดับปานกลาง

๒. บรรยากาศการเรียนการสอนให้วิทยาลัยครูที่ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า ในระดับปานกลาง

๓. การเรียนระดับ ค.บ. ได้รับความรู้เพิ่มเติมขึ้นมาก

นิศิษฐ์ ดัฒนวนิช และคณะ ได้วิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการกลุ่มวิทยาลัยครูตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นดังนี้คือ

๑. วิชาที่ได้รับมีผลต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงงานที่ตนทำและน่าจะมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงกับสภาพของงานที่ตนทำมากยิ่งขึ้น

๒. ผู้เข้ารับการอบรมจะมีปัญหาในเรื่อง สุขภาพ การเดินทางเข้ารับการอบรม และ ด้านการเงิน ตามลำดับ

๓. วิทยาลัยควรจะประชาสัมพันธ์ และจัดรายการ อกป.ทางวิทยุให้มากขึ้น

๔. ผู้เข้ารับการอบรมเห็นด้วยและพอใจในการจัดวิชาที่ใช้อบรมเป็นชุด ๆ

วิราพร พงษ์อาจารย์ และบุญรักษ์ ดัชนีเจริณรัตน์ ได้วิจัยปัญหาและรูปแบบของการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ วิทยาลัยครูนิบลสงคราม พิษณุโลก โดยสอบถามจากครูประจำการ รุ่นที่ ๑ จำนวน ๗๕ คน อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม จำนวน ๖๙ คน และหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัด ๘๐ คน พบว่า

ปัญหาในการจัดอบรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และชบวนการฝึกอบรม มีปัญหาดังนี้

๑.๑ หลักสูตรที่อบรมเน้นเนื้อหาทางวิชาการมากกว่าภาคปฏิบัติ

๑.๒ วิธีการอบรมของอาจารย์เป็นแบบบรรยายเนื้อหา

๑.๓ อาจารย์ขาดการทดสอบความรู้พื้นฐาน

๑.๔ การอบรมเป็นการสอนแบบเร่งรัดความรู้ให้แก่ผู้เข้าอบรม เพื่อให้ครบตามหลักสูตร

๑.๕ การวัดผลและประเมินผลยังขาดความยุติธรรม

๒. ปัญหาเกี่ยวกับผู้เข้าอบรมและหน่วยงานต้นสังกัด มีปัญหามากมายหลายด้านต่อไปนี้

๒.๑ อยู่ไกลจากสถานที่อบรม

๒.๒ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการอบรมมาก

๒.๓ ทัศนียภาพและราคาแพง

๒.๔ มีภาระหน้าที่ทางราชการมาก ทำให้เข้ารับการอบรมได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

๒.๕ ไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดอย่างเต็มที่

๒.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับผลการวิจัยในต่างประเทศนั้น มีผู้วิจัยที่น่าสนใจ คือ มอฟฟิต (Moffit, ๑๙๖๗:๑๗๑๙-A) ได้ทำการประเมินผลหลักสูตรฝึกหัดครูระดับประถมศึกษาที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน เพื่อจะทราบว่า หลักสูตรที่มหาวิทยาลัยดำเนินการอยู่เพียงพอสำหรับนิสิตที่จะออกไปปฏิบัติการสอนในโรงเรียนหรือไม่ โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ๔ กลุ่มคือ กลุ่มที่ทำการสอนมาแล้ว ๑ ปี กลุ่มที่ทำการสอนมาแล้ว ๒ ปี กลุ่มนิสิตปีสุดท้ายและกลุ่มผู้นิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรการฝึกหัดครูระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกนเพียงพอสำหรับเตรียมนิสิตออกไปสอน ผู้นิเทศการศึกษาประเมินค่าของครูที่สอนมาแล้ว ๑ ปี สูงกว่าที่ครูประเมินค่าตนเอง และผลการวิจัยที่น่าสังเกตคือ ครูที่ปฏิบัติงานมานานจะ

ประเมินค่าตนเองต่ำ แต่กลุ่มภินิสิตปีสุดท้ายกลับประเมินค่าตนเองไว้สูง

ส่วนการประเมินผลหลักสูตรของ เปปพาร์ด (Peppard, ๑๐๖๗:๕๒๐-A) นั้น ปรากฏผลตรงข้ามกับที่ มอฟฟิต กล่าวคือ ผลการวิจัยชี้ว่า หลักสูตรฝึกหัดครูประถมศึกษาของ มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ที่ปรับปรุงเมื่อปี ค.ศ.๑๙๕๕ นั้น ไม่เหมาะสมกับครูประถมศึกษา โดยมึสิ่งทีควรปรับปรุง คือ วิธีสอนอ่าน วิธีสอนวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา นอกจากนี้มีการประเมินผลหลักสูตรอีกแนวหนึ่งของแอปเปิล (Appel, ๑๙๖๗:๑๓๒๑-) ที่มุ่งสำรวจความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและครูใหญ่ในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครูมัธยมที่วิทยาลัยนอร์ธปาร์ค ผลการวิจัยพบว่า ทั้งครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นตรงกันว่า สิ่งที่มีผลต่อการฝึกหัดครู คือ หลักสูตรที่ดี มีประสิทธิภาพสูง และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพสูง และมีความกระตือรือร้นในการสั่งสอนอบรม

สำหรับการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีนั้น คอสส์ (Kauss, ๑๙๖๔-๑๙๖๕:๒๑๓๖-A) ได้วิเคราะห์โครงการปริญญาโททางการศึกษาของมหาวิทยาลัยนอร์ชเวสเทิร์น มลรัฐอิลลินอยส์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า วิชาสามัญมีประโยชน์มากกว่าวิชาการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากเห็นว่าโครงการนี้ได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ส่วนผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพดีอยู่แล้ว ส่วน ซังตีส (Sanctis, ๑๙๗๑:๓๒๐๓-A) ได้ติดตามผลการศึกษาของผู้สำเร็จปริญญาเอกทางการศึกษาจากแผนกบริหารการศึกษา และการแนะแนวของมหาวิทยาลัย รัตเกอร์ มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ระหว่างปี ๑๙๕๕-๑๙๖๕ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาส่งส่วนมากเห็นควรมีการสาธิต และฝึกหัดการเป็นผู้นำ ส่วนวิธีการสอนควรเป็นแบบสัมมนาและการศึกษาเฉพาะราย ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ประสบการณ์ที่ได้รับขณะเรียน ได้ประโยชน์ในการทำงานมาก ในทำนองเดียวกัน รีโนวิช (Renovich, ๑๙๗๒:๑๗๔-A) ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๗๐ พบว่า ผู้สำเร็จปริญญาเอกทั้งหมดได้รับการบรรจุเข้าทำงานในทางการศึกษา และพึงพอใจในตำแหน่งหน้าที่ของตน ส่วนผู้บังคับบัญชา เห็นว่า ผลงานของผู้สำเร็จปริญญาเอกสูงกว่าผู้สำเร็จปริญญาโท

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วพอสรุปได้ว่า การวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษานั้น ผลการวิจัยมีลักษณะที่น่าสังเกตคือ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นไปในแง่ดีมากกว่าแง่ไม่ดี กล่าวคือ ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ดี หรือค่อนข้างดีมากเป็นส่วนใหญ่ มีการขอให้แก้ไขปรับปรุงไม่มากนัก แสดงว่าโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายตามสมควร

เบอร์โตและคณะ (Derdie and others ๑๙๖๓) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินการประเมินผลไว้ดังนี้

๑. ประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างคณะผู้บริหารการศึกษา ถึงความต้องการในการติดตามผลและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา
 ๒. ตั้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับ
 ๓. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการศึกษาติดตามผล
 ๔. นำวัตถุประสงค์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปทบทวนร่วมกับคณะครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อฟังข้อเสนอแนะและขอความช่วยเหลือ
 ๕. วิธีการและขบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ผล จะต้องมีความเชื่อถือได้ ดังนั้นจึงควรอาศัยผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่ง ได้แก่ นักสถิติ นักวิจัย เพื่อช่วยในการวางแผนและเขียนแบบสอบถาม
 ๖. มีการวางแผนและเตรียมงานอย่างดีในการรวบรวมข้อมูล
 ๗. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง อาจเลือกกลุ่มตัวอย่าง อาจเลือกตามปีที่สำเร็จจากชั้นเรียน หรือจากกลุ่มเฉพาะก็ได้ตามความเหมาะสม
 ๘. ต้องตัดสินใจล่วงหน้าว่า อย่างน้อยควรจะได้แบบสอบถามคืนมาเท่าใด เพราะการได้รับคืนมาทั้งหมดย่อมเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าได้รับคืนมาน้อยเกินไปก็จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ในการสรุปผล
 ๙. หาผลที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์
- จะเห็นได้ว่าวิธีการดำเนินการประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องดำเนินการตามแผนอย่างมีขั้นตอนคือ เริ่มจากจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ คิดค้นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปอภิปรายผลอย่างมีลักษณะที่สุดท้ายนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดหลักสูตรในสถานศึกษารวมทั้งการเผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างและการประเมินผลของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ ๑ แสดงอายุของนักศึกษา

ช่วงอายุ	ความถี่	ร้อยละ
๒๐ - ๒๔ ปี	๑	๐.๖๒
๒๕ - ๒๙ ปี	๒๖	๑๖.๒๕
๓๐ - ๓๔ ปี	๕๖	๓๕.๐๐
๓๕ - ๓๙ ปี	๔๘	๓๐.๐๐
๔๐ - ๔๔ ปี	๑๕	๙.๓๗
๔๕ - ๔๙ ปี	๗	๔.๓๘
๕๐ - ๕๔ ปี	๔	๒.๕๐
๕๕ - ๕๙ ปี	๓	๑.๘๘
รวม	๑๖๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ มี
อายุระหว่าง ๓๐-๓๔ ปี รองลงมาเป็นผู้มีอายุระหว่าง ๓๕-๓๙ ปี และ ๒๕-๒๙ ปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ แสดงประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน	ความถี่	ร้อยละ
๐ - ๔ ปี	๗	๔.๓๘
๕ - ๙ ปี	๒๑	๑๓.๑๒
๑๐ - ๑๔ ปี	๕๓	๓๓.๑๒
๑๕ - ๑๙ ปี	๔๗	๒๙.๓๘
๒๐ - ๒๔ ปี	๑๖	๑๐.๐๐
๒๕ - ๒๙ ปี	๑๐	๖.๒๕
๓๐ - ๓๔ ปี	๔	๒.๕๐
๓๕ ปีขึ้นไป	๒	๑.๒๕
รวม	๑๖๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒ แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง ๑๐-๑๔ ปี รองลงเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง ๑๕-๑๙ ปี และ ๕-๙ ปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงจังหวัดที่นักศึกษาทำงานอยู่

จังหวัดที่นักศึกษาทำงานอยู่	ความถี่	ร้อยละ
สุโขทัย	๒๐	๑๒.๕๐
นิจิตร	๕๗	๓๕.๖๒
พิษณุโลก	๖๙	๔๓.๑๒
กำแพงเพชร	๔	๒.๕๐
นครสวรรค์	๒	๑.๒๕
ชัยนาท	๒	๑.๒๕
เพชรบูรณ์	๒	๑.๒๕
ตาก	๒	๑.๒๕
อุทัยธานี	๒	๑.๒๕
รวม	๑๖๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๓ แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษา โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ทำงานอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก รองลงมานักศึกษาทำงานอยู่ที่จังหวัดนิจิตร และจังหวัดสุโขทัยตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงสถานภาพการสมรสของนักศึกษา

สถานภาพการสมรส	ความถี่	ร้อยละ
โสด	๘๕	๕๓.๑๒
สมรส	๖๘	๔๒.๕๐
หย่า	๕	๓.๑๓
ม่าย	๒	๑.๒๕
รวม	๑๖๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสเป็นโสด รองลงมา มีสถานภาพการสมรส เป็นม่าย และหย่า ตามลำดับ

ตารางที่ ๕ แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงานของนักศึกษา

ที่ตั้งของสถานที่ทำงาน	ความถี่	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	๕๐	๓๑.๒๕
ในเขตสุขาภิบาล	๒๒	๑๓.๗๕
ในเขตชนบท	๘๘	๕๕.๐๐
รวม	๑๖๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่มีที่ตั้งของสถานที่ทำงานในเขตชนบท รองลงมา มีที่ตั้งของสถานที่ทำงานในเขตเทศบาล และมีที่ตั้งของสถานที่ทำงานในเขตสุขาภิบาลตามลำดับ

ตารางที่ ๖ แสดงลักษณะอาชีพของนักศึกษา

ลักษณะอาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
ข้าราชการครู	๖๒	๓๘.๗๕
ข้าราชการพลเรือน	๓๙	๒๔.๓๘
ครูโรงเรียนเอกชน	๖	๓.๗๕
ข้าราชการทหาร	๒๖	๑๖.๒๖
ข้าราชการตำรวจ	๓	๑.๘๘
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๗	๔.๓๗
อาชีพอิสระส่วนตัว	๑๓	๘.๑๒
รวม	๑๖๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๖ แสดงให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการเป็นข้าราชการครู รองลงมา มีอาชีพรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน และมีอาชีพรับราชการเป็นข้าราชการทหาร ตามลำดับ

จากตารางที่ ๗ แสดงสังกัดหน่วยงานของนักศึกษาที่เป็นข้าราชการพลเรือน

ข้าราชการพลเรือนสังกัด	ความถี่	ร้อยละ
กรมการพัฒนารัฐวิสาหกิจ	๒๑	๕๓.๘๕
กรมการปกครอง	๖	๑๕.๓๘
สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	๔	๑๐.๒๕
กรมชลประทาน	๑	๒.๕๖
กรมส่งเสริมการเกษตร	๑	๒.๕๖
กรมทางหลวง	๑	๒.๕๖
กรมโยธาธิการ	๑	๒.๕๖
สำนักงานอัยการสูงสุด	๑	๒.๕๖
กรมสรรพากร	๑	๒.๕๖
กรมประชาสัมพันธ์	๑	๒.๕๖
กรมอนามัย	๑	๒.๕๖
รวม	๓๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๗ แสดงให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนารัฐวิสาหกิจ ที่เป็นข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่สังกัดกรมการพัฒนารัฐวิสาหกิจ รองลงมาเป็นข้าราชการพลเรือน สังกัดกรมการปกครองและข้าราชการพลเรือนสังกัดสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทตามลำดับ

สำนักวิทยบริการสถาบันราชภัฏภูเก็ตสงครา

๒๑

ตารางที่ ๘ แสดงหน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นผู้บังคับบัญชาของนักศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ข้าราชการครู	๕๘	๕๘.๓๓
ข้าราชการพลเรือน	๓๐	๒๙.๐๐
ครูโรงเรียนเอกชน	๔	๓.๙๕
ข้าราชการทหาร	๒๐	๑๖.๖๗
ข้าราชการตำรวจ	๒	๑.๖๖
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๖	๕.๐๐
รวม	๑๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๘ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปกรมวิชาการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการครู รองลงมาเป็นข้าราชการพลเรือน และข้าราชการทหาร ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๔. แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษา

รายการ	ค่าสถิติ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑. ความรู้ทั่วไป	๔.๑๒	๑.๘๒	๓
๒. ความรู้เฉพาะทาง	๔.๒๕	๑.๑๑	๓
๓. ความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้	๔.๒๘	๑.๔๖	๓
๔. ความตั้งใจในการทำงาน	๔.๔๐	๒.๔๖	๓
๕. ความกระตือรือร้น	๔.๕๒	๓.๒๗	ดีมาก
๖. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๔.๔๖	๓.๐๒	๓
๗. ความร่วมมือ	๔.๔๘	๒.๘๗	๓
๘. ความเสียสละให้บุคคลอื่น	๔.๓๓	๑.๑๙	๓
๙. ความอดทนอดกลั้น	๔.๓๐	๐.๔๐	๓
๑๐. การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง	๔.๔๕	๒.๘๓	๓
๑๑. ความเหมาะสมในการแต่งกาย	๔.๔๕	๒.๗๖	๓
๑๒. การแสดงกิริยาท่าทาง	๔.๔๑	๒.๖๖	๓
๑๓. การแสดงท่วงทิวาจา	๔.๒๓	๐.๙๘	๓
๑๔. การรู้จักนำ	๔.๒๕	๐.๕๐	๓
๑๕. การรู้จักตาม	๔.๑๙	๑.๔๔	๓

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

รายการ	ค่าสถิติ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑๖. การตัดสินใจด้วยตนเอง	๔.๑๗	๑.๙๕	๓
๑๗. การมีมนุษยสัมพันธ์	๔.๒๔	๑.๒๔	๓
๑๘. การประเมินตนเอง	๔.๐๒	๒.๒๒	๓
๑๙. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๔.๒๓	๑.๘๕	๓
๒๐. การให้ความเคารพ ผู้อาวุโส	๔.๓๗	๑.๙๑	๓
๒๑. การเสียสละเพื่อส่วนรวม	๔.๔๕	๒.๙๖	๓
๒๒. การอุทิศเวลาในการทำงาน	๔.๒๘	๐.๕๔	๓
๒๓. ความซื่อสัตย์	๔.๑๕	๒.๒๑	๓
๒๔. ความยุติธรรม	๔.๔๓	๑.๕๒	๓
๒๕. การตรงต่อเวลา	๔.๓๒	๐.๘๘	๓
๒๖. การให้อภัย	๔.๓๑	๑.๙๓	๓
๒๗. ความโอบอ้อมอารี	๔.๑๑	๑.๗๕	๓
๒๘. การให้เกียรติผู้อื่น	๔.๒๒	๑.๐๘	๓
๒๙. การรักษาสัมบัติส่วนรวม	๔.๒๔	๑.๗๖	๓
๓๐. การช่วยแก้ปัญหาให้ส่วนรวม	๔.๓๐	๑.๘๕	๓

จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานระดับดี จากการใช้ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับจากอันดับที่ ๑ ถึงอันดับที่ ๓๐ ดังนี้

- ๑ ความกระตือรือร้น
- ๒ ความร่วมมือ
- ๓ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ๔ การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ๔ ความเหมาะสมในการแต่งกาย
- ๔ การเสียสละเพื่อส่วนรวม
- ๗ ความยุติธรรม
- ๘ การแสดงกิริยาท่าทาง
- ๙ ความตั้งใจในการทำงาน
- ๑๐ การให้ความเคารพผู้อาวุโส
- ๑๑ ความเสียสละให้บุคคลอื่น
- ๑๒ การตรงต่อเวลา
- ๑๓ การรู้จักให้อภัย
- ๑๔ การช่วยแก้ปัญหาให้ส่วนรวม
- ๑๔ ความอดทนอดกลั้น
- ๑๖ ความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้
- ๑๖ การอุทิศเวลาในการทำงาน
- ๑๘ การรู้จักนำ
- ๑๘ ความรู้เฉพาะทาง
- ๒๐ การมีมนุษยสัมพันธ์
- ๒๐ การรักษาสัมบัติส่วนรวม
- ๒๒ การแสดงท่วงทีวาจา
- ๒๒ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๒๔ การให้เกียรติผู้อื่น
- ๒๕ ความรู้ทั่วไป
- ๒๖ การรู้จักตาม

- ๒๓) การตัดสินใจด้วยตนเอง
- ๒๔) ความซื่อสัตย์
- ๒๕) ความโอบอ้อมอารี
- ๓๐) การประเมินตนเอง

ตารางที่ ๑๐ แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของคณาจารย์ใน
โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน

รายการ	ค่าสถิติ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑. การเตรียมการสอน	๔.๐๐	๑.๑๖	๑๕
๒. การสร้างความสนใจ	๔.๑๕	๒.๖๙	๑๕
๓. การใช้สื่อการเรียนการสอน	๓.๘๓	๒.๕๗	๑๕
๔. การเสนอความรู้ใหม่	๔.๐๐	๑.๓๕	๑๕
๕. การใช้เอกสารตำราในการสอน	๔.๑๘	๑.๑๔	๑๕
๖. การเอาใจใส่ผู้เรียน	๓.๘๖	๐.๔๔	๑๕
๗. การยอมรับในตัวผู้เรียน	๓.๗๖	๒.๘๖	๑๕
๘. ความปรารถนาดีต่อผู้เรียน	๔.๐๕	๒.๑๑	๑๕
๙. บุคลิกภาพของอาจารย์	๔.๓๓	๓.๑๐	๑๕
๑๐. การเป็นตัวอย่างที่ดี	๔.๒๗	๒.๐๕	๑๕
๑๑. ความตั้งใจในการสอน	๔.๔๔	๓.๘๑	๑๕
๑๒. การส่งเสริมการแสดงออก	๔.๑๑	๒.๑๖	๑๕
๑๓. การให้ความยุติธรรม	๔.๒๐	๑.๕๐	๑๕
๑๔. การแนะนำความรู้	๔.๐๙	๓.๔๓	๑๕
๑๕. การมีอารมณ์ขัน	๓.๙๘	๑.๙๗	๑๕
๑๖. การตรงต่อเวลา	๔.๒๒	๒.๐๒	๑๕
๑๗. การสอนทักษะการทำงาน	๔.๑๗	๒.๑๘	๑๕
๑๘. ความรู้ในหลักสูตร-แผนการเรียน	๔.๐๖	๑.๐๘	๑๕
๑๙. การช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียน	๓.๘๘	๑.๙๔	๑๕
๒๐. การวัดผล-ประเมินผล	๔.๑๓	๑.๑๖	๑๕

จากตารางที่ ๑๐ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของคณาจารย์ในโปรแกรมวิชาการ
พัฒนาชุมชนอยู่ในระดับดีเรียงจากอันดับที่ ๑ ถึงอันดับที่ ๒๐ ดังนี้

- ๑ ความตั้งใจในการสอน
- ๒ บุคลิกภาพของอาจารย์
- ๓ การเป็นตัวอย่างที่ดี
- ๔ การตรงต่อเวลา
- ๕ การให้ความยุติธรรม
- ๖ การใช้เอกสารตำราในการสอน
- ๗ การสอนทักษะการทำงาน
- ๘ การสร้างความสนใจ
- ๙ การวัดผล-ประเมินผล
- ๑๐ การส่งเสริมการแสดงออก
- ๑๑ การแนะนำความรู้
- ๑๒ ความรู้ในหลักสูตร-แผนการเรียน
- ๑๓ ความปรารถนาดีต่อผู้เรียน
- ๑๔ การเสนอความรู้ใหม่
- ๑๕ การเตรียมการสอน
- ๑๖ การมีอารมณ์ขัน
- ๑๗ การช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียน
- ๑๘ การเอาใจใส่ผู้เรียน
- ๑๙ การใช้สื่อการเรียนการสอน
- ๒๐ การยอมรับในตัวผู้เรียน

ตารางที่ ๑๑ แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่เปิดสอนในโปรแกรมวิชา
การพัฒนาชุมชนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษา

รายการ	ค่าสถิติ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน	๓.๘๔	๒.๘๘	๖๕
๒. กระบวนการพัฒนาชุมชน	๔.๐๙	๐.๗๒	๖๕
๓. ชุมชนศึกษา	๔.๑๕	๑.๑๑	๖๕
๔. ประชากรศึกษา	๔.๑๖	๐.๔๔	๖๕
๕. ประชากรศึกษาประยุกต์ในงาน พัฒนาชุมชน	๔.๐๘	๒.๒๘	๖๕
๖. ภาวะความเป็นผู้นำ	๔.๒๘	๒.๓๐	๖๕
๗. การพัฒนาความสามารถของบุคคล และกลุ่มชน	๔.๓๔	๒.๘๒	๖๕
๘. การพัฒนาเยาวชน	๔.๓๕	๑.๓๑	๖๕
๙. การบริหารงานพัฒนาชุมชน	๔.๒๘	๒.๒๐	๖๕
๑๐. เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการดำรง ชีวิตในท้องถิ่น	๔.๒๑	๐.๘๓	๖๕
๑๑. สังคมวิทยาการศึกษา	๔.๑๐	๐.๕๒	๖๕
๑๒. สวัสดิการสังคม	๔.๑๒	๑.๔๐	๖๕
๑๓. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น	๓.๙๙	๒.๘๔	๖๕
๑๔. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์	๔.๑๑	๑.๗๕	๖๕
๑๕. เทคนิคการให้การศึกษแก่ชุมชน	๔.๒๐	๑.๑๔	๖๕
๑๖. การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและแนวทางการ การพัฒนา	๔.๓๗	๓.๑๒	๖๕
๑๗. การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบ	๔.๒๒	๑.๐๒	๖๕
๑๘. มานุษยวิทยาประยุกต์ในการพัฒนาชุมชน	๔.๔๗	๔.๑๓	๖๕
๑๙. สัมมนาปัญหาการพัฒนาชุมชน	๔.๓๕	๒.๗๙	๖๕
๒๐. การพัฒนาชุมชน ๓ ภาคสนาม	๔.๑๕	๑.๓๘	๖๕

จากตารางที่ ๑๑ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนที่มีต่อรายวิชาที่เปิดสอนในโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนและ
เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาเรียงจากอันดับที่ ๑ ถึงอันดับที่ ๒๐ ดังนี้

๑. ศึกษามานุษยวิทยาประยุกต์ในงานพัฒนาชุมชน
๒. วิชาการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและแนวทางการพัฒนา
๓. วิชาการพัฒนาเยาวชน
๓. วิชาสัมมนาปัญหาการพัฒนาชุมชน
๕. วิชาการพัฒนาความสามารถของบุคคลและกลุ่มชน
๖. วิชาการบริหารงานพัฒนาชุมชน
๖. วิชาภาวะความเป็นผู้นำ
๘. วิชาการพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบ
๙. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในท้องถิ่น
๑๐. วิชาเทคนิคการให้การศึกษาแก่ชุมชน
๑๑. วิชาประชากรศึกษา
๑๒. วิชาชุมชนศึกษา
๑๒. วิชาการพัฒนาชุมชน ๓ (การฝึกภาคปฏิบัติ)
๑๔. วิชาสวัสดิการสังคม
๑๕. วิชาสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
๑๖. วิชาสังคมวิทยาการศึกษา
๑๗. วิชากระบวนการพัฒนาชุมชน
๑๘. วิชาประชากรศึกษาประยุกต์ในงานพัฒนาชุมชน
๑๙. วิชาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น
๒๐. วิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๑๒ แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอนใน โปรแกรม วิชาการพัฒนาชุมชนและนักศึกษาเห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษา

รายการ	ค่าสถิติ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑. การวางแผนพัฒนาชุมชน	๔.๓๐	๓.๘๐	๑
๒. การจัดการฝึกอบรมและสัมมนา	๔.๕๐	๔.๓๖	๑
๓. การพัฒนาสังคม	๔.๒๘	๓.๕๖	๑
๔. มานุษยวิทยาเบื้องต้น	๔.๑๖	๒.๕๑	๑
๕. สังคมวิทยาเบื้องต้น	๔.๐๙	๑.๘๑	๑
๖. สังคมวิทยาชนบทและเมือง	๔.๐๐	๐.๒๓	๑
๗. มานุษยวิทยาการแพทย์	๓.๘๗	๒.๑๒	๑
๘. พลวัตกรรมพฤติกรรมมนุษย์	๓.๘๓	๒.๔๕	๑
๙. ปัญหาสังคม	๓.๘๓	๑.๕๗	๑
๑๐. กลุ่มธุรกิจพื้นฐานกับการพัฒนาชุมชน	๓.๘๘	๑.๙๒	๑
๑๑. สถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในท้องถิ่น	๓.๘๘	๑.๐๐	๑
๑๒. สถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในเมือง	๓.๘๖	๐.๔๓	๑
๑๓. การปฏิรูปที่ดินกับการพัฒนาชุมชน	๔.๐๐	๑.๐๐	๑
๑๔. การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน	๓.๘๘	๒.๒๔	๑
๑๕. วิชาการของมนุษยชาติ	๔.๑๑	๒.๘๓	๑
๑๖. หลักสังคมวิทยา	๔.๐๐	๑.๕๗	๑
๑๗. ประเพณีประจำถิ่น	๓.๘๓	๑.๖๑	๑
๑๘. การปกครองท้องถิ่น	๓.๖๐	๒.๒๑	๑
๑๙. การจัดองค์การท้องถิ่น	๓.๗๗	๑.๕๓	๑
๒๐. จิตวิทยาชุมชน	๓.๘๖	๐.๗๐	๑

จากตารางที่ ๑๒ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนที่มีต่อรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอนใน โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน
และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาเรียงจากอันดับที่ ๑ ถึงอันดับที่ ๒๐ ดังนี้

๑. วิชาการจัดการฝึกอบรมและสัมมนา
๒. วิชาการวางแผนพัฒนาชุมชน
๓. วิชาการพัฒนาสังคม
๔. วิชามานุษยวิทยาเบื้องต้น
๕. วิชาวิวัฒนาการของมนุษยชาติ
๖. วิชาสังคมวิทยาเบื้องต้น
๗. วิชาสังคมวิทยาชนบทและเมือง
๗. วิชาการปฏิรูปที่ดินกับการพัฒนาชุมชน
๗. วิชาหลักสังคมวิทยา
๑๐. วิชาลุ่มธุรกิจพื้นฐานกับการพัฒนาชุมชน
๑๐. วิชาสถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในท้องถิ่น
๑๐. วิชาการสงเคราะห์ชุมชน
๑๓. วิชาสถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในเมือง
๑๔. วิชาปัญหาสังคม
๑๔. วิชาประเมินประจำถิ่น
๑๖. วิชามานุษยวิทยาการแพทย์
๑๗. วิชาจิตวิทยาชุมชน
๑๘. วิชาพลวัตวัฒนธรรมมนุษย์
๑๘. วิชาการจัดองค์การท้องถิ่น
๒๐. วิชาการปกครองท้องถิ่น

บทที่ ๔

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนของ
วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการนำความรู้ความสามารถจากการเรียนการสอนไปใช้ในการปฏิบัติงาน
ของนักศึกษาว่า ได้ใช้มากน้อยเพียงใด และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียน
การสอนให้เหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำกับบุคคล ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนของ
วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ๓ รุ่น คือ รุ่น ๑ รุ่น ๒ และรุ่น ๓ จำนวน ๑๖๐ คน
และผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาจำนวน ๑๒๐ คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับแรกเป็น
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาของ
นักศึกษาเป็นผู้ตอบ ฉบับที่สอง เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็นต่อการสอนของ
คณาจารย์ ความคิดเห็นต่อวิชาที่เปิดสอนและเป็นประโยชน์ ความคิดเห็นต่อวิชาที่ไม่เปิดสอน
และเป็นประโยชน์ให้นักศึกษาเป็นผู้ตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

๑. อายุของนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๔ ปี
๒. ประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษาส่วนใหญ่ระหว่าง ๑๐-๑๔ ปี
๓. นักศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในจังหวัดพิษณุโลก นิจิตร และสุโขทัย
๔. สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่ นักศึกษาเป็น โสดและสมรส
๕. นักศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในเขตชนบท
๖. นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการครูและข้าราชการพลเรือน
๗. นักศึกษาที่เป็นข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน
๘. ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการครูและข้าราชการพลเรือน

การประเมินความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษาอยู่ในระดับดีจากการใช้ความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ๑-๑๐ อันดับมีดังนี้

- ๑ ความกระตือรือร้น ๒ ความร่วมมือ ๓ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ๔ การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ๕ ความเหมาะสมในการแต่งกาย ๕ การเสียสละเพื่อส่วนรวม ๗ ความยุติธรรม ๘ การแสดงกิริยาท่าทาง ๘ ความตั้งใจในการทำงาน ๑๐ การให้ความเคารพผู้อาวุโส

การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับดี เรียงจากอันดับ ๑-๑๐ มีดังนี้ ๑ ความตั้งใจในการสอน ๒ บุคลิกภาพของอาจารย์ ๓ การเป็นตัวอย่างที่ดี ๔ การตรงต่อเวลา ๕ การให้ความยุติธรรม ๖ การใช้เอกสารตำราในการสอน ๗ การสอนทักษะการทำงาน ๘ การสร้างความสนใจ ๙ การวัดผลประเมินผล ๑๐ การส่งเสริมการแสดงออก

การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่เปิดสอน และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาอยู่ในระดับดี เรียงจากอันดับ ๑-๑๐ มีดังนี้ ๑ วิชามนุษยวิทยาประยุกต์ในงานพัฒนาชุมชน ๒ วิชาการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและแนวทางการพัฒนา ๓ วิชาการพัฒนาเยาวชน ๓ วิชาสัมมนาปัญหาการพัฒนาชุมชน ๕ วิชาการพัฒนาความสามารถของบุคคลและกลุ่มชน ๖ วิชาการบริหารงานพัฒนาชุมชน ๖ วิชาภาวะความเป็นผู้นำ ๘ วิชาการพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบ ๘ วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในท้องถิ่น ๑๐ วิชาเทคนิคการให้การศึกษาแก่ชุมชน

การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาอยู่ในระดับดีเรียงจากอันดับ ๑-๑๐ มีดังนี้ ๑ วิชาการจัดการฝึกอบรมและสัมมนา ๒ วิชาการวางแผนพัฒนาชุมชน ๓ วิชาการพัฒนาสังคม ๔ วิชามานุษยวิทยาเบื้องต้น ๕ วิชาวิวัฒนาการของมนุษยชาติ ๖ วิชาสังคมวิทยาเบื้องต้น ๗ วิชาสังคมวิทยาชนบทและเมือง ๘ วิชาการปฏิรูปที่ดินกับการพัฒนาชุมชน ๙ วิชาหลักสังคมวิทยา ๑๐ วิชากลุ่มธุรกิจพื้นฐานกับการพัฒนาชุมชน วิชาสถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจในท้องถิ่น และวิชาการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีข้อที่จะพิจารณาได้ดังต่อไปนี้คือ

๑. การที่สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน วิทยาลัยครูบึงลสงคราม พิษณุโลก อยู่ในระดับดีทุกด้าน อาจเป็นเพราะว่าได้มีการทุ่มเททรัพยากรเพื่อการผลิตและพัฒนาสมรรถภาพและคุณภาพด้านนี้อย่างเต็มความสามารถจึงทำให้นักศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดี

๒. สำหรับคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ ความกระตือรือร้น และความร่วมมือในการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่องาน และการทำงานทุกชนิดที่ทางสถาบันการฝึกหัดครูทุกแห่งจำเป็นต้องสร้างคุณลักษณะดังกล่าวอยู่แล้ว

๓. พฤติกรรมการสอนของคณาจารย์ที่นักศึกษาให้ความสำคัญมาก ได้แก่ ความตั้งใจในการสอน บุคลิกภาพของอาจารย์และการเป็นตัวอย่างที่ดี อันเป็นลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ ตามที่ได้เคยมีการศึกษาวิจัยกันและเป็นความต้องการของสังคมไทย ส่วนข้อบกพร่อง ได้แก่ การยอมรับในตัวผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการเอาใจใส่ผู้เรียน

๔. รายวิชาที่เปิดสอนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมาก ได้แก่ วิชามานุษยวิทยาประยุกต์ในงานพัฒนาชุมชน เพราะว่าวิชานี้ต้องทำงานกับกลุ่มคนที่มีปัญหาในสังคมอย่างใกล้ชิด และต้องนำวิชาความรู้หลาย ๆ แขนงวิชามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและวิชาการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและแนวทางการพัฒนาอันเป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการพัฒนาชุมชนทั้ง ๘ ขั้นตอน

๕. รายวิชาที่ไม่เปิดสอนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ วิชาการจัดการฝึกอบรมและสัมมนา เพราะหน่วยงานทุกระดับต้องนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ปฏิบัติจริงในการทำงานของตน และวิชาการวางแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งจะเป็นการวางแผนและการวางโครงการทั้งระยะยาว และระยะสั้น อันเป็นแผนปฏิบัติงานและมีการจัดการประชุมและวางแผนวางโครงการอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

- ๑ สมควรจะได้ทำการวิจัยประเมินผลนักศึกษาของทุก ๆ โปรแกรมของวิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิชณุโลก เพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป
- ๒ สมควรจัดให้มีการทบทวนนโยบายในการจัดการศึกษาให้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป
- ๓ สมควรให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการวิจัยให้กว้างขวางออกไป จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพและคุณภาพของบัณฑิต โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนของวิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิชณุโลก ได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

- ประเสริฐ ภูจันทิก การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ระหว่างปี ๒๕๐๐-๒๕๑๐ : การประเมินตนเอง ปฏิญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๗, ๑๑๙ หน้า
- ยงยุทธ ชูจันทร์ การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิษณโลก ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๐-๒๕๒๖ ปฏิญานินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิษณโลก ๒๕๒๘, ๘๖ หน้า
- ลลิตา กิตติประสาร การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาบรรณารักษศาสตร์และผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ บรรณารักษศาสตร์ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๐๘-๒๕๑๖ ปฏิญานินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วนิดา นิโลดม ม.ล. ต้อย ชุ่มสาย และสวัสดิ์ ประทุมราช การสำรวจภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรี วิชาการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗-๒๕๐๓ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๐๕, ๑๑๘ หน้า
- วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ คู่มือการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูบุคลากรทางการศึกษาและประจำ การ (อศป.) ๒๕๒๔, ๑๒๒ หน้า
- วิไลวรรณ เจริญพงษ์ การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ วิทยานินพนธ์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๕, ๗๒ หน้า
- สันติภาพ กองกาญจนะ การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษานักจิต กศ.บ. ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๐-๒๕๑๒ ที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนมัธยมวิสามนิต และวิทยาลัยครูใน ภาคการศึกษา ๙, ๑๐, ๑๑ ปฏิญานินพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๑๘๑ หน้า
- สุขนิจ กล่อมจันทร์ และดำรง ประเสริฐกุล การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ จากโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิษณโลก ปีการศึกษา ๒๕๒๔-๒๕๒๖ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์วิทยาลัยครูนิบลสงคราม นิษณโลก ๒๕๒๘, ๘๒ หน้า
- สุพรรณ เฝิงชัย การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๔-๒๕๑๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคการศึกษา ๙ ปฏิญานินพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๗๙ หน้า

สุรีย์ ธรรมเลิศล้ำ การติดตามผลบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต ๒๕๒๕, ๑๐๑ หน้า

Appel, Robert Leonard. "An Evaluation of Secondary teacher Education program at North Park College Bases a Follow-up Study at Academic Record of the Secindary Teacher Craductes" Dissertation abstract A ๒๘ : ๑๓๒๑ ๑๙๖๗.

Kauss, Theodore Rodney, "An Evaluation of Master of Arts in teacher Program of Teacher Education ot Northern University" Dissertation Abstract November-January ๑๙๖๘-๑๙๖๙.

Moffit, Thomas Carson "An Evaluation of Elementary Education Program at Central Michigan University by Becent Craduate of That Program" Dissertation Abstract A ๒๘ : ๑๙๗๙-๑๙๖๗.

Peppard, Jorne E. "An Evaluation of Elementary Education Curriculm at Illinois State University, "Dissertation Abstracts A ๒๘ : ๕๒๐ ๑๙๖๗.

Renovlch, Dennis N, "A Study of Craduates and the Craduate programs in Educational Harquestte University Base on the Follow-up Study of Its Craduates for the Years ๑๙๖๘ to ๑๙๗๐," Dissertation Abstracts ๓๒ : ๑๗๔-A, July ๑๙๗๒,

Sanctis, Vincent De, "A Follow-cup Study of Ed. D. Greduates. from the Department of Educational Administration and Supervision at Rulgers University, the State University of New Jorsey ๑๙๔๙-๑๙๖๙" Dissertation Abstracts ๓๑(๗):๓๒๐๓-A - January, ๑๙๗๑.